

Ταξίδι & Προσβάσιμος Τουρισμός με το Himalaya Travel:

"Παρούσα Κατάσταση και Προοπτικές"

Ένα από τα κυριότερα 'μαθήματα' της οικονομικής κρίσης είναι η εστίαση της τουριστικής βιομηχανίας στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμών, όπως ο προσβάσιμος τουρισμός, που σύμφωνα με εκτιμήσεις ανέρχεται σε 89.000.000 τουρίστες Α-μεΑ.

Ένα πολύ σημαντικό κομμάτι του τουρισμού που σταδιακά αναδύεται και τείνει να λάβει εξέχουσα θέση στην τουριστική βιομηχανία είναι αυτό του προσβάσιμου τουρισμού (ή προσπελάσιμου τουρισμού). Ήδη από το 1990, που ανακηρύχθηκε ως Ευρωπαϊκό Έτος Τουρισμού, ξεκίνησαν να καταγράφονται συστηματικές προσπάθειες εκ μέρους των τουριστικών καταλυμάτων προκειμένου τα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) να αποκτήσουν όσο το δυνατόν πληρέστερη πρόσβαση σε προορισμούς που μέχρι εκείνη τη στιγμή μπορούσαν ελάχιστα ή καθόλου να προσεγγίσουν.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) ορίζει την **προσβασιμότητα** ως το ποιοτικό χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος, της υπηρεσίας ή του αγαθού που επιτρέπει την αυτόνομη και ισότιμη πρόσβαση κάθε χρήστη σε αυτό, ανεξάρτητα από την ηλικία του, την ύπαρξη αναπηρίας, τα φυσικά και λοιπά χαρακτηριστικά που διαθέτει (ύψος, δύναμη, καλή όραση και ακοή, νοητική κατάσταση κλπ.).

Σύμφωνα με τον **Leidner** (2006) υπάρχουν δύο ορισμοί - απόψεις για τον προσβάσιμο τουρισμό. Η κοινωνιολογική προσέγγιση ορίζει τον **προσβάσιμο τουρισμό** ως την διευκόλυνση των ατόμων με αναπηρία για την πραγματοποίηση των διακοπών τους. Αντίθετα, η ορθολογική προσέγγιση υποστηρίζει ότι ο προσβάσιμος τουρισμός στον οποίο μπορούν να λάβουν μέρος όλα τα άτομα ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, κινητικών ή άλλων προβλημάτων. Ο δεύτερος αυτός ορισμός τείνει να επικρατήσει τα τελευταία χρόνια σε διεθνές επίπεδο και παρατηρείται μεταστροφή από τη χρήση του όρου 'Τουρισμός για άτομα με αναπηρία' (Tourism for Disabled People) στην αποκλειστική χρήση του όρου 'Προσβάσιμος Τουρισμός Για Όλους' (Accessible Tourism For All).

Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΑμεΑ ΔΙΕΘΝΩΣ

Σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία Eurostat (2001), ο αριθμός των ατόμων με αναπηρία ανέρχεται σε 50.000.000, τα οποία σε ποσοστό τουλάχιστον 50% ταξιδεύουν συνοδευόμενα από 1,56 άτομα κατά μέσο όρο, αυξάνοντας τον αριθμό σε 89.000.000 άτομα.

Όπως αναφέρει η ΕΣΑμεΑ (2008), δεν έχει ακόμη διασφαλιστεί η ανεμπόδιστη και ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις κοινωνικές δραστηριότητες επειδή ο υφιστάμενος σχεδιασμός του περιβάλλοντος και των υπηρεσιών καλύπτει τις ανάγκες του μέσου χρήστη. Ως άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες (και όχι ως άτομα με ειδικές ανάγκες) μπορούν να θεωρηθούν οι ηλικιωμένοι, τα άτομα που πρέπει λόγω προβλημάτων υγείας ή αλλεργιών να ακολουθούν μία συγκεκριμένη διατροφή και χρειάζονται κάποιες ιδιαίτερες συνθήκες διαμονής ή μετακίνησης.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι, ως άτομα με ιδιαίτερες ανάγκες όσον αφορά στους τουριστικούς προορισμούς, μπορούν να θεωρηθούν και οι τουρίστες οι οποίοι δεν μιλούν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής αυτών.

Ο καθηγητής **Δημήτριος Βυχαλίσ**, υποστηρίζει ότι μεταξύ των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα ποσοστά των ατόμων με αναπηρία ποικίλλουν από 6% έως και 32%. Η Φινλανδία είναι η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό ατόμων με αναπηρία (32,2%) ακολουθούμενη από τη Μεγάλη Βρετανία (27,2%) και την Ολλανδία (25,4%). Στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά αναπηρίας συγκαταλέγονται η Ρουμανία (5,8%) και η Ιταλία (6,6%) σύμφωνα με τον καθηγητή Βυχαλίσ (2005). Όμως όπως ο ίδιος θεωρεί, όλα τα παραπάνω ποσοστά παρουσιάζουν αυξητικές τάσεις, δεδομένης της γήρανσης του πληθυσμού.

Ο Βυχαλίσ, συγκρίνοντας τα ποσοστά των ηλικιωμένων κατοίκων (άνω των 65 ετών) ορισμένων χωρών της ΕΕ, των ετών 1960 και 2000 και προβάλλοντάς τα στο 2040, συμπεραίνει ότι ο αριθμός των ηλικιωμένων ατόμων θα αυξηθεί από 77 εκατομμύρια το 2005 σε πάνω από 100 εκατομμύρια το 2025. Έτσι, συμπεραίνεται ότι οι ηλικιωμένοι είναι ένα σημαντικό τμήμα της αγοράς του προσβάσιμου τουρισμού, δεδομένου ότι όσο το άτομο μεγαλώνει ηλικιακά, αντιμετωπίζει δυσκολίες στη μετακίνηση, στη διατροφή, στη διαμονή και σε οτιδήποτε άλλο, ανάλογα με το πρόβλημα που αντιμετωπίζει. Όμως, στα άτομα με αναπηρία και στους ηλικιωμένους θα πρέπει να συμπεριληφθούν και άνθρωποι όλων των ηλικιών και αναγκών, όπως οι γυναίκες που εγκυμονούν, κάποιος που έχασε τα γυαλιά οράσεως του ή δεν γνωρίζει τη γλώσσα της χώρας υποδοχής.

Ο Βυχαλίσ, σχετικά με τις προοπτικές αυτής της αγοράς, σημειώνει τα εξής:

► Μόνο στην Ευρώπη, ο αριθμός της δυνητικής ζήτησης για προσβάσιμο τουρισμό ανέρχεται σε 127 εκατομμύρια άτομα.

► Η πιθανή τουριστική αγορά κυμαίνεται μεταξύ 134 και 260 εκατομμύρια τουρίστες με αναμενόμενα έσοδα 83-166 δις. Για την Ευρώπη.

► Δεδομένου ότι οι τουρίστες με αναπηρία δεν ταξιδεύουν μόνοι τους, οι αριθμοί των δυνητικών τουριστών, αλλά και των εκτιμώμενων εσόδων μπορεί να ξεπερνά και τα 166 δισεκατομμύρια.

Με βάση τις υπάρχουσες στατιστικές εκτιμήσεις, στην Ελλάδα περίπου το 12-14% του πληθυσμού είναι άτομα που αντιμετωπίζουν κάποια μορφή αναπηρίας. Εκτιμάται ότι οι άνθρωποι με κινητικές αναπηρίες αποτελούν τα 3/5 του συνόλου των αναπήρων, δηλαδή, ανέρχονται περίπου στα 550.000 άτομα.

Όμως και στην Ελλάδα, είναι δύσκολος ο ακριβής προσδιορισμός του μεγέθους της αγοράς των ατόμων με αναπηρία. Σύμφωνα με την ΕΣΑμεΑ (2008), όλες οι έρευνες κοινής γνώμης που προσπάθησαν να προσεγγίσουν στατιστικά τον αριθμό των αναπήρων στην Ελλάδα βασίστηκαν σε κάποιο συγκεκριμένο δείγμα νοικοκυριών.

Επίσης, η ΕΣΑμεΑ, υποστηρίζει ότι στην Ελλάδα δεν είναι γνωστός ο ακριβής αριθμός των νοικοκυριών που διαθέτουν κάποιο μέλος με αναπηρία.

Όπως δηλώνει στην **'Τουριστική Αγορά'** ο γενικός διευθυντής του τουριστικού γραφείου Himalaya Travel: 'Οι Έλληνες τουρίστες - ΑμεΑ παρουσιάζονται ιδιαίτερα διστακτικοί συγκριτικά με αντίστοιχες ομάδες τουριστών του εξωτερικού, λόγω των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στους δρόμους και σε όλους τους δημόσιους χώρους (π.χ., πάρκινγκ σε ράμπες αναπήρων).'

ΤΑΞΙΔΙ & ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Το ταξιδιωτικό γραφείο **Himalaya Travel** ιδρύθηκε το 1984. Αρχικά, η επιχείρηση δραστηριοποιήθηκε ως γραφείο γενικού τουρισμού με κύριο αντικείμενο τον επαγγελματικό τουρισμό. Το 1985, ο γενικός διευθυντής του γραφείου, κ. Γιώργος Δημόπουλος, ο οποίος εργαζόταν ως εθελοντής σε συλλόγους για άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ), αποφάσισε να επεκτείνει τις δραστηριότητες του γραφείου, στον τομέα της διοργάνωσης οργανωμένων πακέτων διακοπών για άτομα με κινητικά προβλήματα.

Τέσσερα χρόνια μετά, και συγκεκριμένα το 1989, ο κ. Γ. Δημόπουλος, αντιλαμβανόμενος τις προοπτικές εξέλιξης της αγοράς του προσβάσιμου τουρισμού, αποφασίζει να δημιουργήσει μία βάση δεδομένων που θα περιλαμβάνει πληροφορίες για προσβάσιμες τουριστικές υπηρεσίες. Γι' αυτό το σκοπό, ο κ. Δημόπουλος ξεκινά να εκπαιδεύει στελέχη, τα οποία στη συνέχεια επισκέπτονται ξενοδοχειακές μονάδες, εστιατόρια και αρχαιολογικούς χώρους σε όλη την Ελλάδα, ελέγχοντας το επίπεδο προσβασιμότητας τους.

Το 2004, το Himalaya Travel διευρύνει ακόμη περισσότερο τις εργασίες του, αναλαμβάνει τη μεταφορά όλων των ξένων αποστολών που συμμετείχαν στους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας.

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Το 2008, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Υγεία-Πρόνοια 2000-2008, Μέτρο 3.2., Σταδιακή Επανάταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην κοινωνικοοικονομική ζωή και προώθηση στην αυτόνομη διαβίωση, η ΕΣΑμεΑ υλοποίησε το έργο Προσβάσιμες διαδρομές κοινωνικής ένταξης ΑμεΑ. Το Himalaya Travel αναλαμβάνει μία από τις δράσεις του προγράμματος, την έκδοση του Οδηγού προσβάσιμων ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα.

Η ΕΣΑμεΑ, ως φορέας υλοποίησης, ανέθεσε το έργο της εκπόνησης του Οδηγού στο ταξιδιωτικό γραφείο Himalaya Travel, με διευθυντή του έργου τον κ. Γιώργο Δημόπουλο και τεχνικό διευθυντή τον κ. Δημήτρη Μαλτέζο.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο της ΕΣΑμεΑ, κ. Ιωάννη Βαρδακαστάνη: 'Ο οδηγός αυτός περιλαμβάνει μία καταγραφή των προσβάσιμων τουριστικών και ψυχαγωγικών υποδομών (ξενοδοχεία, εστιατόρια, μουσεία, θέατρα, αθλητικοί χώροι, πολυχώροι ψυχαγωγίας κ.λ.π.) σε 52 μεγάλες πόλεις, ως επί το πλείστον πρωτεύουσες των νομών της Ελλάδας.' Αξίζει να σημειωθεί ότι ο συγκεκριμένος οδηγός διατίθεται δωρεάν από τα γραφεία της ΕΣΑμεΑ και στην ιστοσελίδα <http://www.himalayatravel.gr>

Στα άμεσα σχέδια της ΕΣΑμεΑ και του Himalaya Travel περιλαμβάνεται η μετάφραση του εν λόγω οδηγού σε 3 γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά), κάτι που σύμφωνα με τον κ. Δημόπουλο, θα αυξήσει τη ζήτηση από τις εν λόγω αγορές για οργανωμένα ταξίδια στην Ελλάδα.